

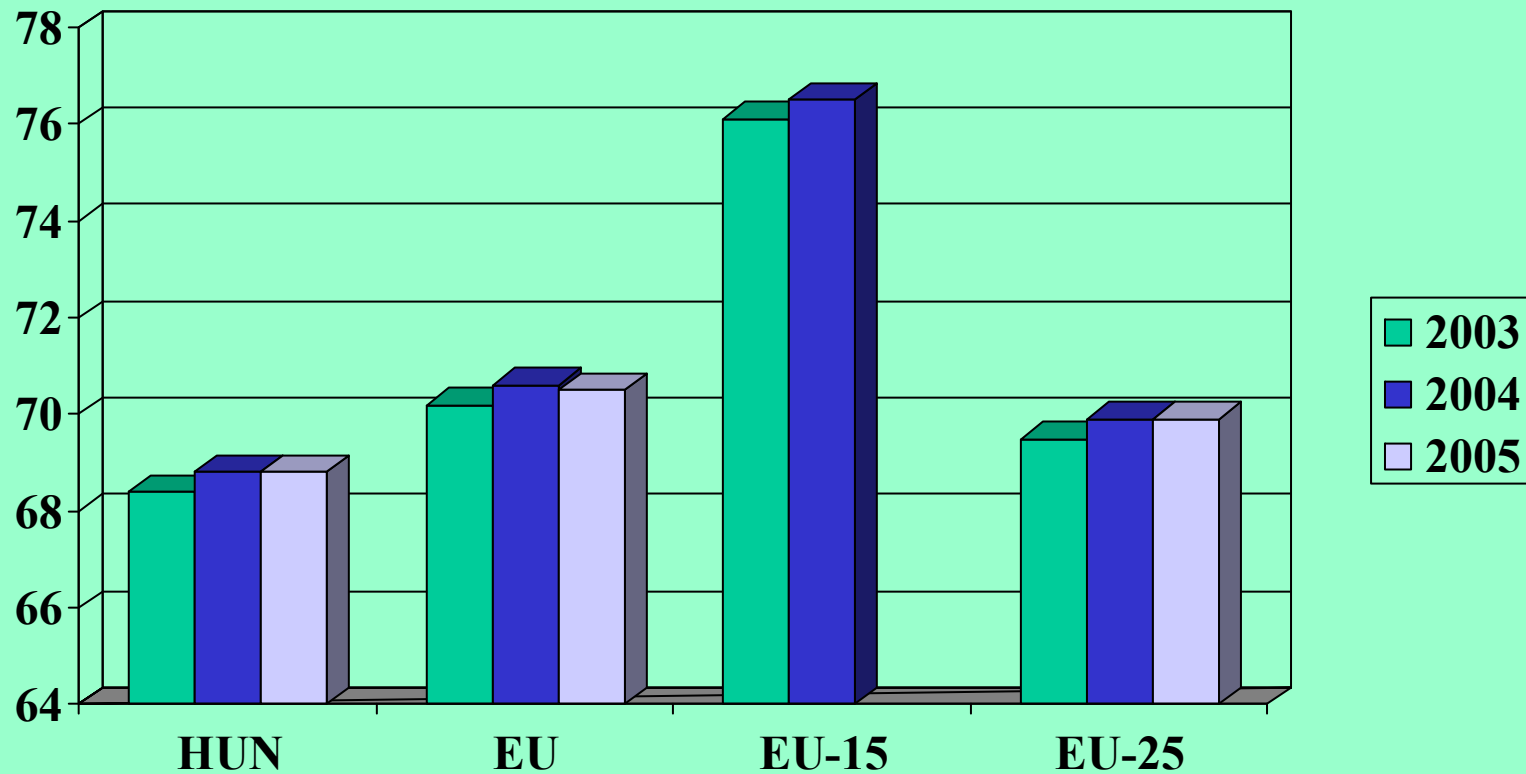
**Szív- és érrendszeri megbetegedések
megelőzésének hazai és nemzetközi
megelőzésének egészségpolitikai
lehetőségei**

Dr. Kökény Mihály
az Országgyűlés
Egészségügyi bizottságának
elnöke

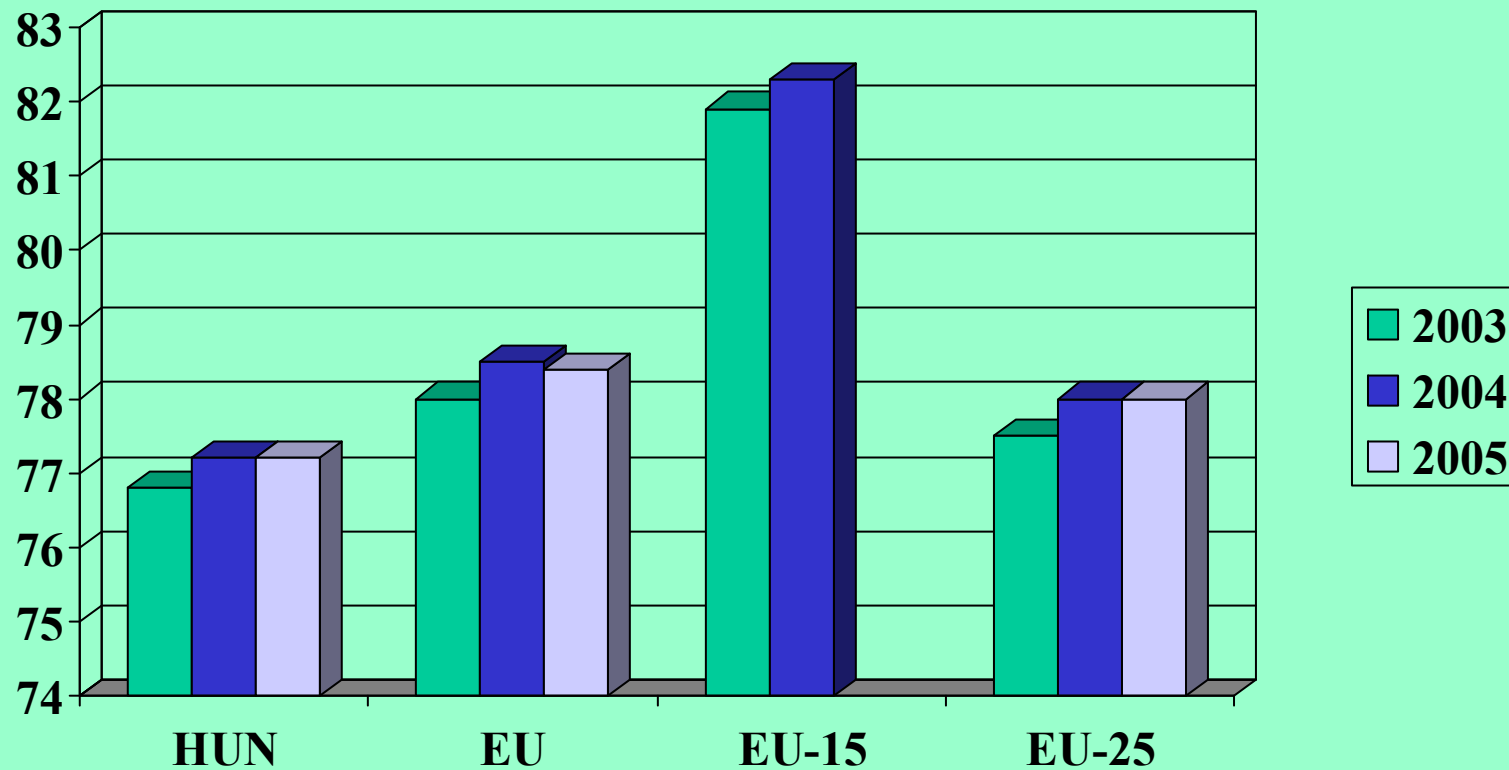
A szív- és érbetegség népbetegség

- Európában a szív és érrendszeri betegségek képezik a vezető halálokat mindkét nemben
- WHO EURO (52 ország): 4,35 millió szív és érrendszeri halál, EU: 1,9 millió, több mint felére csökkenthető a vérnyomás, koleszterin szint, dohányzás, elhízás csökkentésével
- Egyre több férfi és nő szenved ebben a betegségben: emelkedő átlagos életkor, javuló túlélés

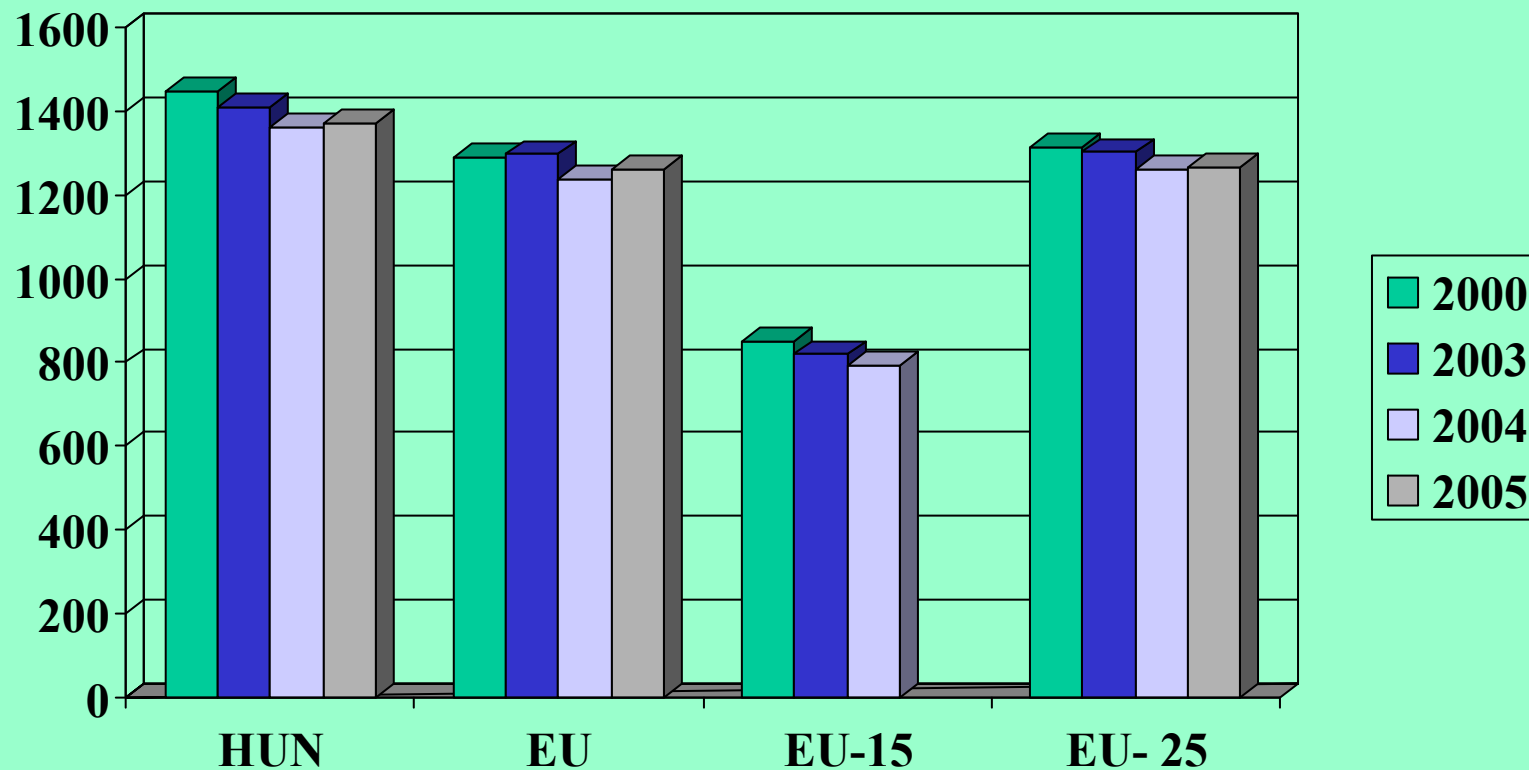
A férfiak várható élet- tartamának összehasonlítása

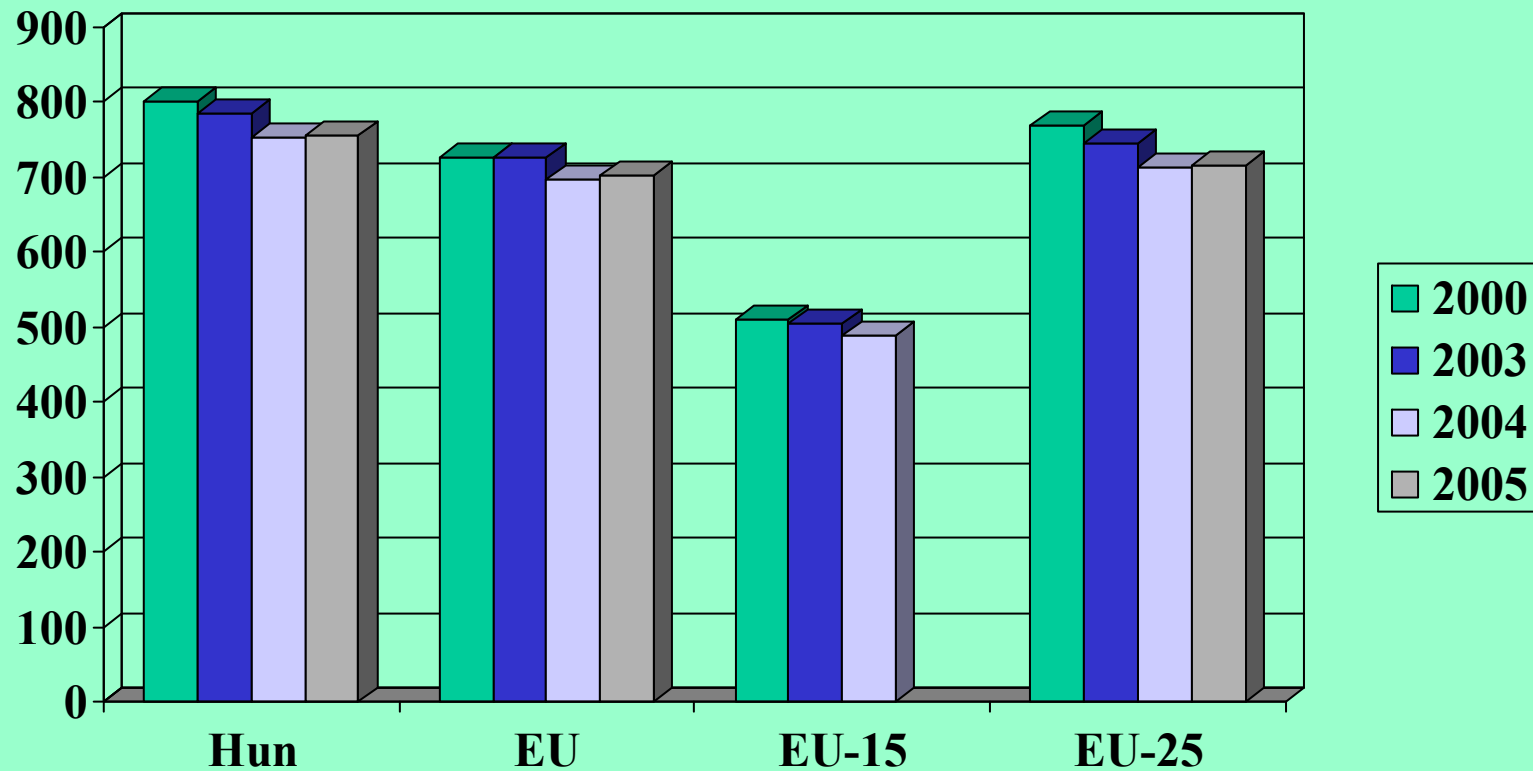
A nők várható élettartamának összehasonlítása

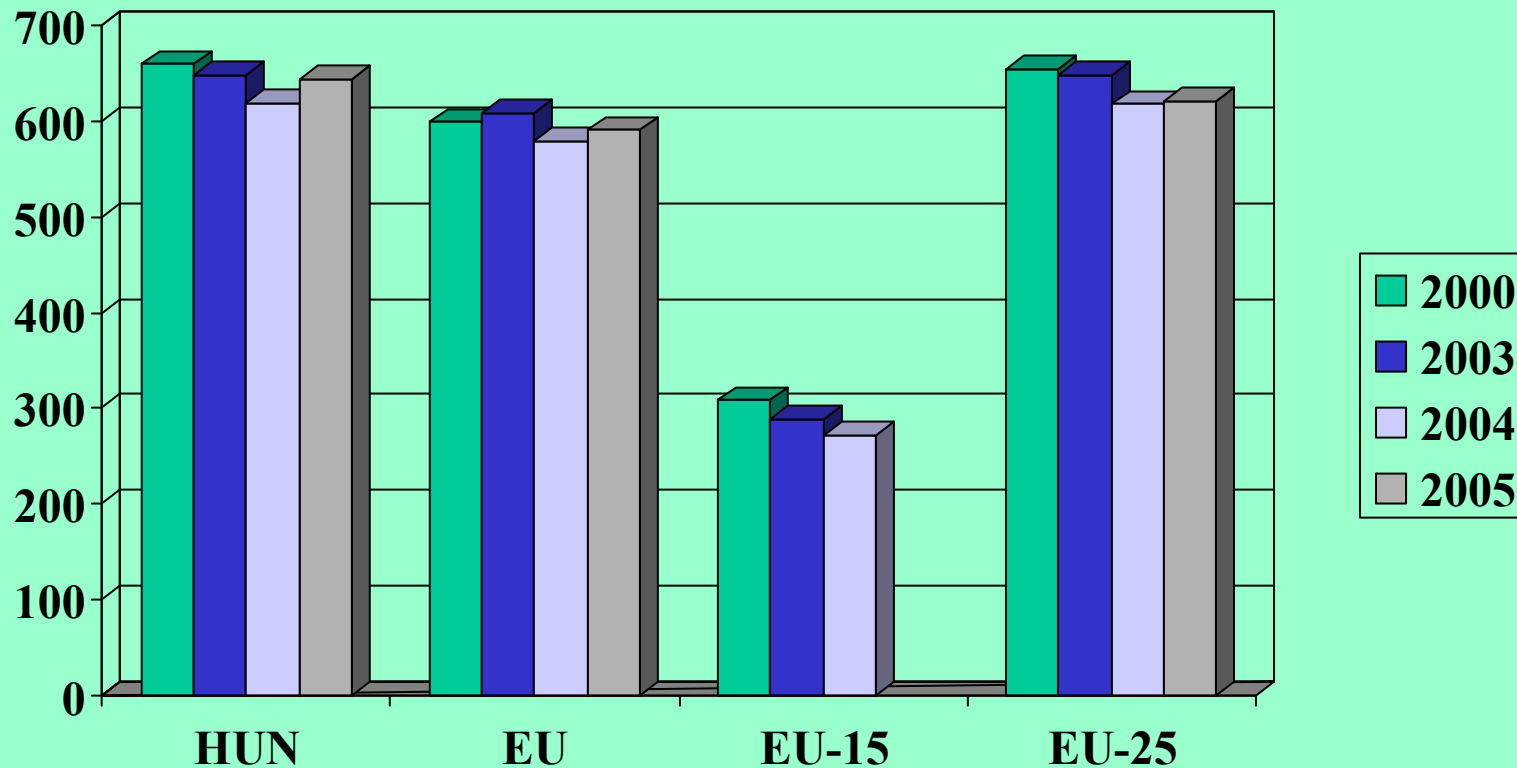
A férfiak összes halálzásának összehasonlítása

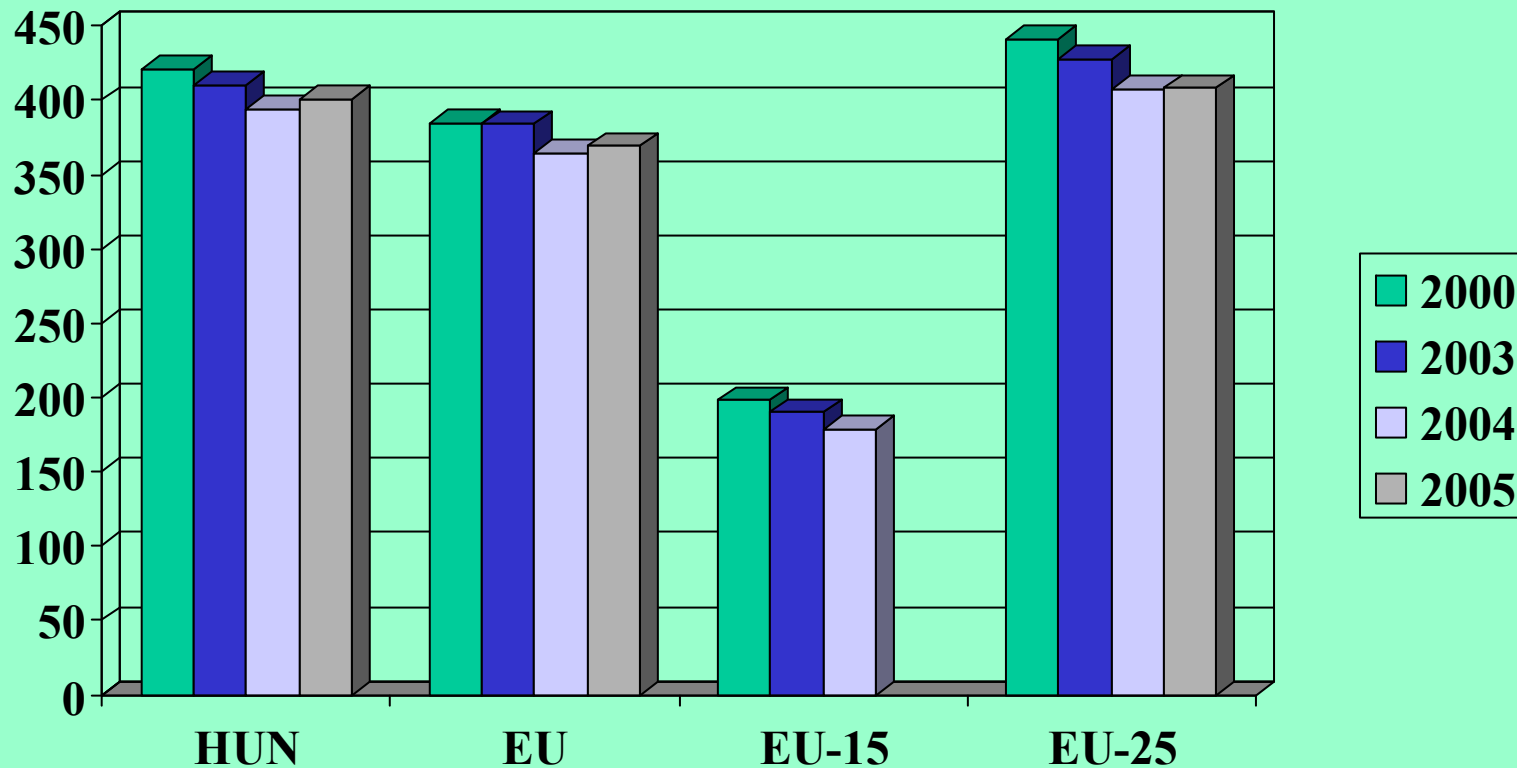
A nők összes halálzásának összehasonlítása

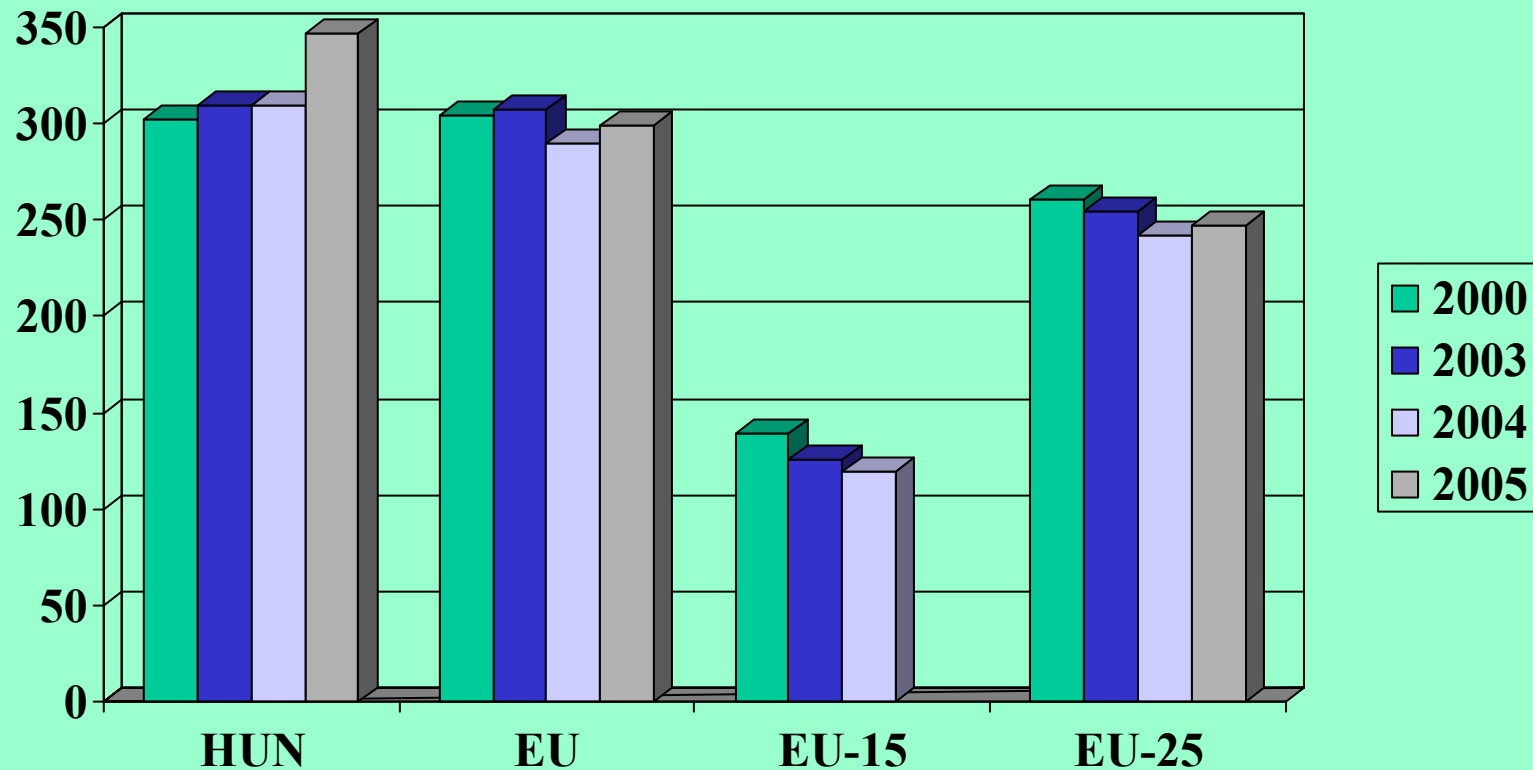
A férfiak keringési betegség halálzásának összehasonlítása

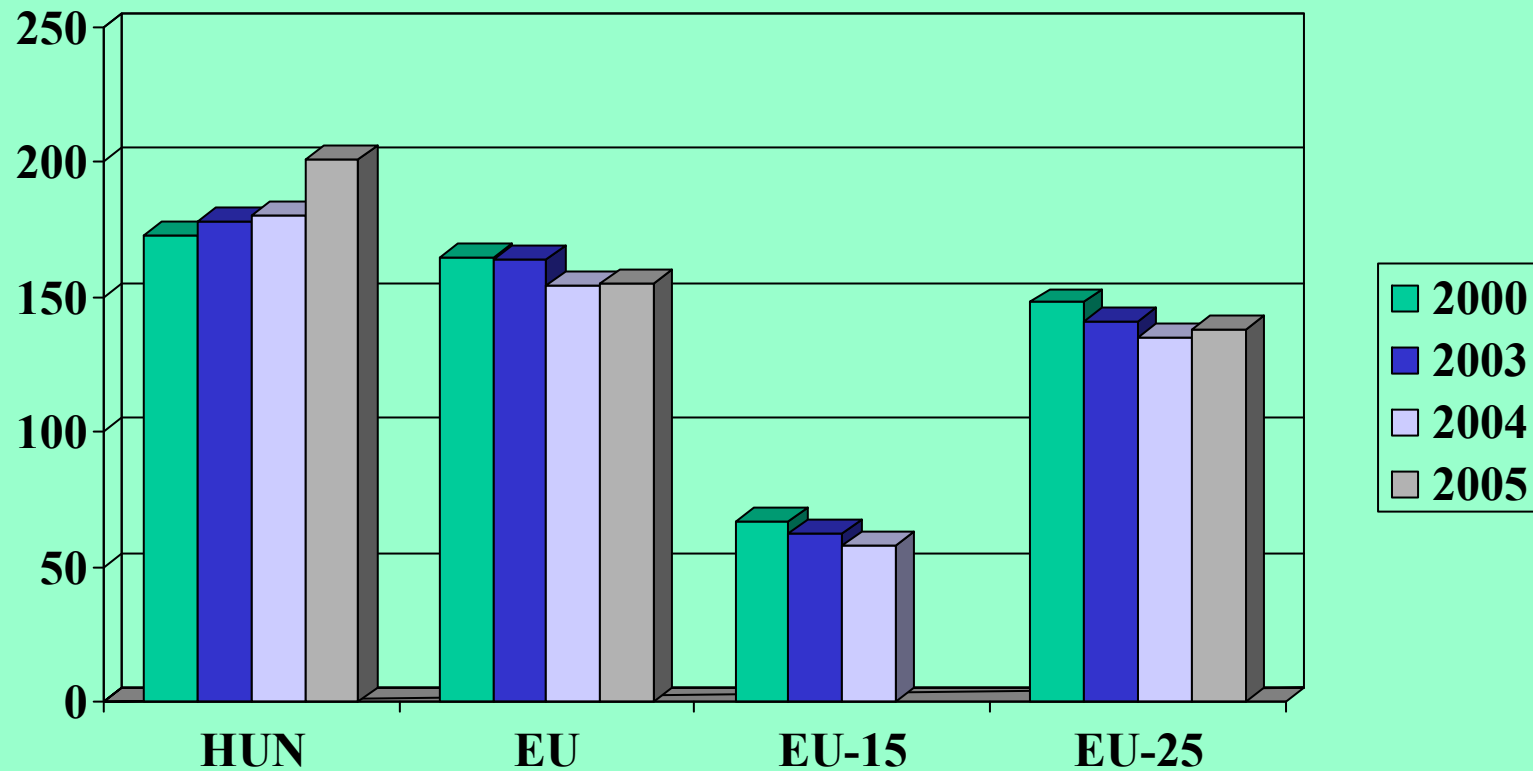
A nők keringési betegség halálzásának összehasonlítása

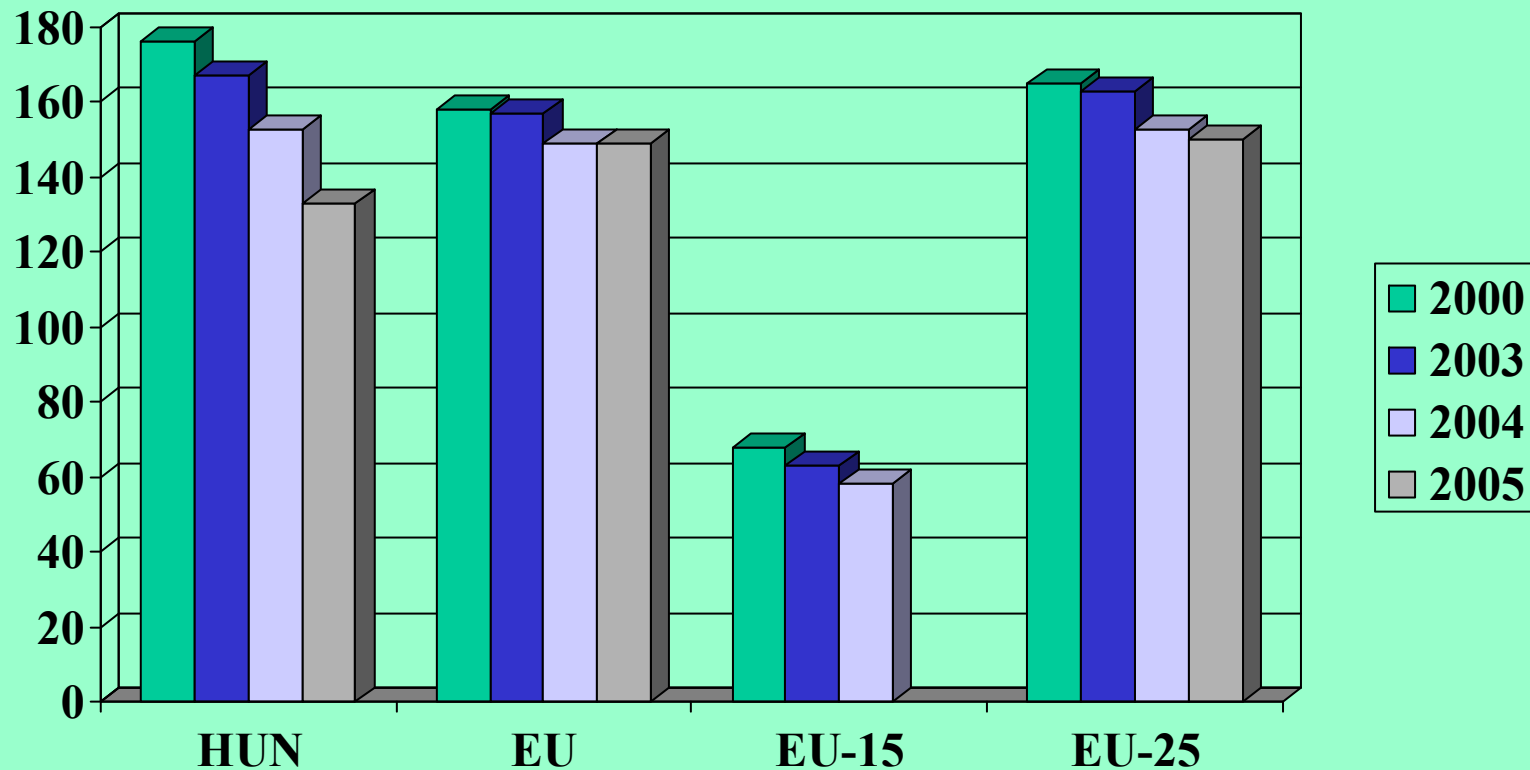
A férfiak ISZB halálzásának összehasonlítása

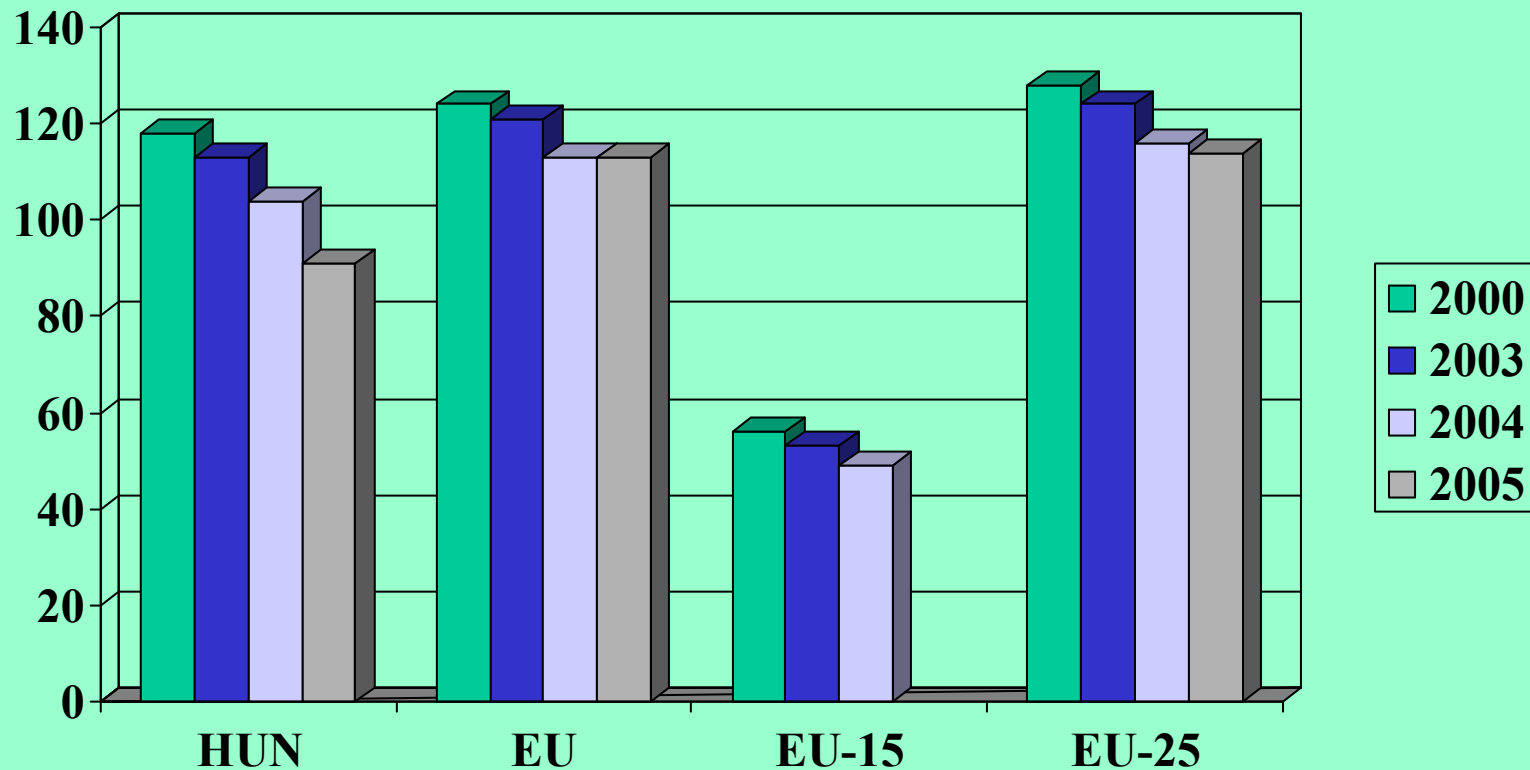
A nők ISZB halálózásának összehasonlítása

A férfiak cerebrovascularis halálzásának összehasonlítása

A nők cerebrovascularis halálzásának összehasonlítása

A szív- és érbetegség költségei

- 169 milliárd euró évi kiadást jelent évente az EU-ban, 372 euró személyenként
- Tagországok között a fejenkénti összegek tízszerese is adódik: Málta kevesebb, mint 50 euró, Németország, Egyesült Királyság, több mint 600 euró
- A betegség mortalitás és morbiditás okozta termelés kiesés 35 milliárd euró

Európai együttműködés és cselekvési terv

- Az Egészséges Szív (az atheroscleroticus szív- és érbetegségekre vonatkozik) főbb dokumentumai 2004-től
- Az Ír Elnökség alatt elfogadott határozatok (cselekvési terv)
- A Luxemburgi nyilatkozat (nemzeti minisztériumok egyetértése)
- EU Lisszaboni Stratégiába való befogadás
- Finn Elnökség alatt a szakpolitikákba való befogadás

Az Egészséges Szív Charta céljai

- Az EU és a WHO EURO országaiban a szív- és érrendszeri betegségteher, illetve az országokon belüli és az országok közötti egyenlőtlenségek és a meglévő méltánytalanságok lényeges csökkentése
- Az életmód változást célzó programok előnyben részesítése e betegség teher csökkentésében

Az egészséges szív- és érrendszer meghatározói

- A dohányzás kerülése
- Megfelelő fizikai aktivitás
- Egészséges táplálkozás
- Ideális testsúly
- 140/ 90 Hgmm alatti vérnyomás
- 5mmol/l alatti összkoleszterin
- Normális szénhidrát háztartás
- A túlzott stressz kerülése

A szív- és érrendszeri események kockázati tényezői I.

- Biológiailag determinált:
- Magas vérnyomás
- Magas vércukorszint
- HDL koleszterin szintje
- Túlsúly/ elhízás

A szív- és érrendszeri események kockázati tényezői II.

- Életmóddal összefüggő:
- Dohányzás
- Egészségtelen étrend
- Túlzott alkoholfogyasztás
- Mozgásszegény életmód

A szív- és érrendszeri események kockázati tényezői III.

- Átfogó nem befolyásolható rizikófaktorok:
- Életkor
- Nem
- Öröklött tényezők
- Etnikum

A szív- és érrendszeri események kockázati tényezői IV.

- Átfogó befolyásolható rizikófaktorok:
- Jövedelem
- Iskolázottság
- Életkörülmények
- Munkakörülmények

A szív- és érrendszeri események kockázati tényezői V.

- A kockázati tényezők befolyásolása:
- Politikai döntéshozók törvényalkotásai (adóztatás, marketing)
- Egyéni életmód változtatás (étrend, dohányzás kerülése, fizikai aktivitás fokozása)
- Egészségügyi szolgáltatás (magas kockázatúak kiemelése, gondozása)

Európai dokumentumok

- Az Egészséges Szívről szóló Európai Tanács határozat (2004. június)
- A szív és érrendszeri egészség előmozdításáról szóló Luxemburgi Nyilatkozat (2005. június)
- WHO határozat a nem fertőző betegségek megelőzéséről WHO/EURO

A dokumentumok végrehajtásának támogatása I.

- A szív- és érrendszeri egészséget elősegítő és betegségeket megelőző átfogó európai, nemzeti, régiós, és helyi egészségpolitikát
- Életre hívják és megerősítik az elkötelezett szívegészségi szövetségeket, a stratégiák fejlesztésére és a cselekvés támogatására
- A nyilvánosság és a betegek oktatását

A dokumentumok végrehajtásának támogatása II.

- Graduális és posztgraduális képzést
- Magas kockázatú szűrési -gondozási programokat
- Az Európai irányelvek elfogadását, helyi ellátáshoz való igazítását, és az egészségfejlesztésben szerepet játszó társszakmákban való terjesztését

A dokumentumok végrehajtásának támogatása III.

- A tevékenységek hatékonyságának mérését a kiadások mértékének elemzését
- Epidemiológiai és viselkedéstudományi kutatásokat, tekintetbe véve a fiatalokat, nőket, az öregedés folyamatát, a szív- és érrendszeri egészségi állapotot, a rizikófaktorok prevalenciáját
- A nemzeti cselekvési tervek rendszeres áttekintése a végrehajtás szempontjából

Egészséges Szív a Népegészségügyi Program része

- 2002. A kormányzat az egészséget alapvető prioritásként deklarálta
- 2003. A népegészségügyi stratégia 98,5%os támogatottság az országgyűlésben
- Politikai konszenzus a célokat és főbb eszközöket illetően
- 2005. A tárcaközi együttműködés elősegítése

Egészséges Szív programok eddigi eredmények I.

- *Egészséges ifjúság*
- Ifjúsági életmód programok
- Egészséges élet iskolai egészségfejlesztési tananyag iskolákhoz való eljuttatása
- Gyermekbarát büfé
- Idősek egészségi állapotának javítása
- Fiatalok, nyugdíjasok sportrendezvény;
vérnyomás, vércukor, TTI mérés, egészségügyi tanácsadás

Egészséges Szív programok eddigi eredmények II.

- *Esélyegyenlőség az egészségért*
- Hátrányos helyzetűek sportjának támogatása
- *Egészségfejlesztés az élet mindennapi szinterein*
- Települési, kistérségi egészségterv készítése, megvalósítása; hátrányos helyzetben levő önkormányzatok, társulásaik és kistérségi önkormányzati társulások számára
- Munkahelyi, iskolai egészségfejlesztési programok

Egészséges Szív programok eddigi eredmények III.

- *A dohányzás visszaszorítása*
- Dohányzás megelőzési programok
- Nemzeti dohányzás ellenes politika kidolgozása
- Dohányzásra vonatkozó minimális intervenció elterjesztése alapellátásban A dohányzásról leszokást segítő intézményrendszer fejlesztése
- Dohányzás kék szám (06 40 200 493) és weboldal
- Iskolai és óvodai dohányzás megelőzési program

Egészséges Szív programok eddigi eredmények IV.

- *Egészséges táplálkozás*
- Gyermekbarát iskolai büfé választék OM rendelet
- Lakossági egészséges táplálkozás ételbemutató, főzőverseny, klub)
- Nemzeti táplálkozási és testmozgási politika kidolgozása
- Táplálkozási ajánlások készítése eljuttatása a lakossághoz Egészségziget; együttműködés az egészséges termék választása érdekében bevásárló központokkal
- Internetes interaktív táplálkozási tanácsadó szolgáltatás
- Élelmezésvezetők továbbképzése

Egészséges Szív programok eddigi eredmények V.

- *Az aktív testmozgás fejlesztése*
- Helyi kis rendezvények sportkörök támogatása
- Mozdulj Magyarország motiválás rendszeres testmozgásra
- 10 000 lépés gyalogló program időseknek
- Fiatalok, nyugdíjasok sportrendezvény;
vérnyomás, vércukor TTI mérés, egészségügyi tanácsadás
- Szuper maratoni futóverseny

Egészséges Szív programok eddigi eredmények VI.

- *Az alkohol* abúzus megelőzése
- Alkoholbetegek korai kezelésbevételének támogatása a munkahelyeken.
- Gyógyult alkoholbetegek civil szervezeteinek támogatása
- Nemzeti alkohol politika kidolgozása
- Alkohol betegek korai kezelésbe vételének fejlesztése az alapellátásban

Egészséges Szív programok eddigi eredmények VII.

- *Koszorú és agyi érbetegségek halálzásának visszaszorítása*
- Magasvérnyomás, cukorbetegség szűrés/gondozás programja az alapellátásban
- Szív- érrendszeri betegségek gyermek és serdülőkori megelőzése
- Hipertónia nap, Szív Világnap, Diabétesz Világnap, Dohányzásmentes Világnap

Egészséges Szív programok eddigi eredmények VIII.

- *Erőforrás fejlesztés*
- Népegészségügy és társtudomány területeken szakirányú továbbképzés támogatása
- Egészségfejlesztés beépítése a tanárképzés általános kurrikulumába
- Polgármesterek továbbképzése az egészségfejlesztés témakörében
- *Monitorozás – Informatika*
- HBSC felmérés támogatása
- OLEF2003 elemzése és közlése

Az Egészséges Szív program hazai jövője

- Új lendületet kap a népegészségügyi program (miniszteri megbízott, EU források)
- Dohányzás visszaszorítása: füstmentes vendéglátóipar, munkahelyek
- Iskolai közétkeztetés
- Egészségbiztosítási reform